

جمهوری اسلامی افغانستان

وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان

کمیته اجرایی بیجاشدگان و عودت کنندگان

چارچوب پالیسی برای عودت کنندگان و بیجاشدگان

(نسخه نهایی: اول مارچ 2017)

۱. بررسی اجمالی

1. از ماه جولای سال 2016، بیش از 570,000 افغان ثبت نام شده و فاقد مدرک از پاکستان بازگشت نمودند که اکثریت شان (تقریباً 30 درصد عودت کنندگان ثبت نام شده و 80 درصد از عودت کنندگان فاقد مدرک) قصد گذراندن زمستان سال 2016/17 را در ولایت ننگرهار بیان نمودند. جلال آباد، مرکز ولایت ننگرهار، حدود 200,000 عودت کننده را در سال 2016 دریافت کرده است. سایر مراکز ولایات با تعداد بلند عودت کنندگان شامل کابل، پلخمری و کندز¹ می باشد.

2. تعداد عودت کنندگان فاقد مدرک از جمهوری اسلامی ایران همچنین در سال 2016 در مقایسه با سال های گذشته با بازگشت بیش از 410,000، افزایش داشته است. بازگشت افغان های که درخواست پناهندگی شان بعد از بررسی در کشورهای اتحادیه اروپا نیازمند حمایت های حقوقی بین المللی شناخته نشده اند، نیز آغاز شده است.

3. پیش بینی برای سال 2017 این است که حدود 1.7 میلیون افغان در حال حرکت، از جمله بازگشت تقریباً 12,000 افغان از آلمان، تحت اعلامیه مشترک "راه رو به جلو" بین افغانستان و اتحادیه اروپا، و همچنین سایر توافقات دوجانبه منعقد با کشورهای عضو اتحادیه اروپا پس از کنفرانس بروکسل در ماه اکتبر سال 2016، خواهد بود.

4. الی اواسط ماه دسامبر سال 2016، بیش از 530,000 نفر در داخل کشور به دلایل درگیری ها بیجا شده اند. پس از سال ها روند صعودی مداوم، سال 2016 یک رکورد ارقام بالای بیجا شدگان داخلی را ثبت نموده است. بدین ترتیب، از مجموع 34 ولایت افغانستان 31 ولایت آن در حال تولید بیجا شدگان داخلی میباشد، در حالی که تمام ولایات افغانستان میزبان جمعیت بیجا شدگان اند. به دنبال روند مشابه سال 2015، مناطق شمال شرقی و جنوبی که بیش از 67.5 درصد بیجا شدگان داخلی² جدید ناشی از جنگ ها را شاهد بوده، در خط مقدم بحران انسانی قرار دارد. بیجا شدگی های جدید سال 2016 بر رقم بی جا شدگان داخلی گذشته که خود قابل توجه اند و در شرایط طولانی و یا بسیار طولانی که برخی از آنها برای بیش از 15-20 سال در چنین وضعیت زندگی نمودند و نیاز به راه حل های پایدار دارند، می افزاید.

5. برنامه ریزی برای بازگشت موفقیت آمیز پناهندگان و مهاجران و پاسخ دهی به نیازهای جمعیت بیجا شده داخلی در درجه اول یک نگرانی انسانی و اساسی می باشد که اگر به درستی مدیریت نگردد، جذب بیش از یک میلیون عودت کننده و بیجا شده داخلی، خطرات شدید اقتصادی و سیاسی را نیز در قبال خواهد داشت. بنابراین، اقدامات انکشافی بلند مدت در کنار اقدامات بشردوستانه جهت تسهیل راه حل های پایدار برای عودت کنندگان و بیجا شدگان یک نیاز مبرم است. همانطوریکه در چارچوب ملی صلح و توسعه افغانستان (ANPDF) تذکر داده شده است، مدیریت بهتر ادغام مجدد و برنامه ریزی موفق اسکان مجدد، مهارت های جدیدی را به ارمغان آورده، ارتباط جدیدی به بازار کار و صادرات ایجاد نموده و درس های ارزشمندی در مدیریت و ملت سازی، ارائه مینماید.

6. هدف حکومت وحدت ملی این است که اطمینان یابد عودت کنندگان و بیجا شدگان داخلی از رفتار مناسب و معقول و انسانی، مطابق با حقوق شان در قانون اساسی، به عنوان شهروندان افغانستان برخوردار بوده و بعد از بازگشت و ادغام مجدد کامل به اعضای سازنده جامعه میدل گردند. چارچوب اولیه برای ادغام پایدار عودت کنندگان و بیجا شدگان به طور کلی سه مرحله زیر را دنبال می کند، این در حالی است که برنامه ریزی اقدامات بلند مدت موازی به اقدامات بشردوستانه، همچنان یک نیازی باشد. در مرحله اول بشردوستانه، به مسائلی مانند شناسایی دقیق عودت کنندگان و بیجا شدگان داخلی، بررسی نیازها و مقاصد و تعیین حقوق آنان و ارائه حمایت های اولیه اضطراری، پرداخته می شود. در مرحله دوم، هنگامی که

¹ یک نیازسنجی بین سازمانی از کسانی که به ولایت ننگرهار بازگشته اند نشان می دهد که بسیاری از 52 درصد آنها در خانه های کرایه مسکن گزین شده اند است که باعث افزایش شدید کرایه خانه در برخی از مناطق گردیده است. چون منابع دست داشته شان به سرعت در حال تخلیه و بار بدهی در حال رشد میباشد، انتظار بیجا شدگی های ثانویه نیز به شدت افزایش خواهد یافت

² <https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/idps>

عودت کنندگان و بیجا شدگان داخلی در محلات موجود و یا جوامع جدید می پیوندند و یا به مناطق اصلی شان بازگشت مینمایند، لازم است برای پذیرش شان تلاش صورت گیرد و پس از آن برنامه ریزی ها باید مناطق میزبان را نیز در بر گیرد تا فشار خدمات بر مناطق محلی را کاهش دهد. مرحله سوم، جهت دهی و تمرکز بر معیشت، اشتغال و ادغام در مجامع میزبان، بازار و حمایت دولت، دارد.

7. در برنامه ریزی، دولت افغانستان در واقع با سه دسته متمایز از مردم آسیب پذیر - عودت کنندگان از کشورهای منطقه (ایران و پاکستان)، عودت کنندگان از اروپا و بیجاشدگان داخلی مواجه است. برای سهولت ارجاع، هر دو دسته (عودت کنندگان از کشورهای منطقه و اروپا) به طور مشترک در این سند پالیسی به نام "عودت کنندگان"، عنوان می شود.

بنیاد پالیسی

8. افزایش میزان بازگشت پناهندگان از ایران، پاکستان و اروپا همراه با ارقام بیجاشدگان داخلی فشار زیادی بر منابع موجود بشری وارد نموده است. بنابراین، حکومت جهت ارایه یک پاسخ جامع و غیر پراکنده به بحران عودت کنندگان فعلی و بیجاشدگان داخلی طولانی موافقت نموده است. حکومت نیاز به ارایه یک پاسخ هماهنگ در کوتاه مدت و بلند مدت از طریق این پالیسی در بالاترین سطح به رهبری دفتر رئیس اجراییه (OCE) اذعان می کند.

II. چارچوب پالیسی برای عودت کنندگان و بیجاشدگان داخلی

مبنای چارچوب پالیسی

9. این پالیسی برای پوشش نیازهای خاص و فعالیت های مرتبط به مسائل پناهندگان عودت کننده و بیجاشدگان داخلی، به شمول انانیکه در داخل کشور در وضعیت بیجاشدگی طولانی قرار دارند، تهیه شده است. این چارچوب پالیسی، پالیسی ملی بیجاشدگان داخلی را که اساس دستیابی به راه حل های پایدار برای جمعیت IDP در افغانستان را فراهم می کند و در سال 2013 مورد تایید قرار گرفت و نیز استراتژی جامع بازگشت داوطلبانه و ادغام مجدد (CVRRS) که در سال 2015 توسط دولت تصویب گردید، مد نظر قرار میدهد.

10. این چارچوب پالیسی به همه وزارتخانه ها و سازمان ها و همه فعالین که در افغانستان فعالیت می نمایند، قابل اجرای می باشد. علاوه بر این، این چارچوب پالیسی با الزامات و تعهدات دولت در قبال قراردادهای موجود بین المللی و کنوانسیون ها در خصوص عودت کنندگان و بیجا شدگان داخلی افغان، سازگار است.

11. پایه و اساس این چارچوب پالیسی را قانون اساسی افغانستان تشکیل میدهد، بویژه ماده های ذیل و نه منحصر به آن:

ماده چهارم، فصل 1، بند 4

- ملت افغانستان عبارت از تمام افرادی اند که تابعیت افغانستان را دارند.
- هیچ عضو ملت را نمی توان از تابعیت افغانستان محروم ساخت. امور مربوط به تابعیت و پناهندگی توسط قانون تنظیم می شود.

ماده شش، فصل 1، بند 6

- دولت برای ایجاد یک جامعه مرفه و مترقی بر اساس عدالت اجتماعی، حفظ کرامت انسانی، حمایت حقوق بشر، تحقق دموکراسی، تامین وحدت ملی و برابری بین همه ملیت ها و اقوام و انکشاف متوازن در تمام مناطق کشور، مکلف است.

ماده بیست و دوم، فصل 2، بند 1

- هر نوع تبعیض و امتیاز بین اتباع افغانستان ممنوع است. اتباع افغانستان - چه زنان یا مردان - حقوق و وظایف برابر در برابر قانون دارند.

ماده سی و نهم

- هر افغان حق سفر و اقامت در هر بخشی از کشور را دارد به جز در مناطقی که توسط قانون ممنوع قرار داده شده است.

هر افغان حق سفر و بازگشت را به خارج از افغانستان با توجه به مفاد قانون دارد. دولت از حقوق اتباع افغانستان در خارج از کشور محافظت می کند.

اهداف پالیسی

12. هدف از چارچوب پالیسی دولت افغانستان برای بیجاشدگان و عودت کنندگان حصول اطمینان از ادغام مجدد امن و موفق شان در بافت اجتماعی و اقتصادی افغانستان میباشد. هدف پالیسی دولت به حداقل رساندن زمانی است که عودت کنندگان و بیجاشدگان داخلی در حالت گذار سپری می کنند و همچنان تشویق مشارکت فعال آنان در شناسایی راه حل های پایدار و بلند مدت است که در ترویج خود کفایی و انکشافی آنها ممد واقع می گردد. شهروندان افغان که از کشورهای دیگر بازگشت مینمایند، یک منبع با ارزش از دانش، تجربه و مهارت اند که می تواند به توسعه کشور کمک نماید؛ این چارچوب پالیسی باهدف تحقق و بهره برداری از این ظرفیت های بالقوه می باشد.

13. بیجاشدگان و عودت کنندگان برای پیدا کردن اشتغال درآمدزا، باید به سرعت مورد حمایت قرار گیرند. هیچ فرقی بین عودت کنندگان، بیجاشدگان داخلی و دیگر شهروندان کشور با توجه به حقوق شان به خدمات عامه، حمایت حقوقی یا مشارکت در نهادهای سیاسی و انتخاباتی افغانستان نباید وجود داشته باشد.

14. فقدان اسناد همسان و عدم سیستم های ثبت نام در افغانستان بعنوان یک مانع پابرجا در شفافیت و ارائه حقوق پاسخگو به یک فرد در شرایطی که در آن تقلب و فساد موانع جدی پنداشته می شود، باقی مانده است. فقدان اسناد هویت مسئله ای است که تمام دسته های بیجاشدگان و بازگشت کنندگان با آن مواجه اند. نوسازی، نوآوری، و اصلاحات پالیسی های مورد نیاز به منظور تسهیل فرآیند دست یافتن به اسناد مدنی، ضروری می باشد.

15. این چارچوب پالیسی چالش های اسکان مجدد در مقیاس بزرگ و شمار مشکلات اجتماعی و اقتصادی را که جوامع میزبان مواجه اند، بویژه با توجه به مقیاس بزرگ بیجاشدگی های داخلی که در حال حاضر در بالاترین سطح ثبت آن قرار دارد، تخیص می نماید. اجتماعات میزبان با یک افزایش قابل ملاحظه تقاضا برای خدمات اجتماعی مانند کلینیک و مکاتب مواجه شده است. به همین دلیل حکومت افغانستان در نظر دارد از طریق این چارچوب پالیسی اطمینان حاصل نماید که تاثیرات عودت کنندگان و بیجاشدگان را بالای مجامع میزبان به ویژه زمانی که خدمات اولیه برای تقویت عودت کنندگان ها و بیجاشده ها فراهم می شود، مورد ملاحظه قرار دهد. اجتماعات میزبان برای جذب جمعیت تازه وارد، باید مورد کمک قرار گیرند. فزون برآن، پس از مرحله انتقالی کمک های بشری کوتاه مدت، نباید هیچ تفاوت در نحوه رفتار و حمایت میان دسته های مختلف مردم میزبان و خانواده های تازه وارد وجود داشته باشد. چنین امری، منجر به کاهش تنش و جلوگیری از بدنامی افراد عودت کننده/بیجاشده داخلی می شود.

قلمرو پالیسی

16. این چارچوب پالیسی بر آن است که روی همه عودت کنندگان که شهروند افغانستان تثبیت شده اند و افغان های بیجاشده داخلی تطبیق شود.

17. اصول پالیسی که ادغام مجدد عودت کنندگان را مدیریت مینماید به نهادهای دولتی و برای تمامی سازمان های ملی و بین المللی که در افغانستان فعالیت مینمایند، اعمال خواهد شد. اصول، استانداردهای فنی، و سیستم های جبران خسارت نیز بر سازمان های داوطلبانه ملی و بین المللی و سکتور خصوصی اعمال می شود.

اصول اساسی

18. اصول اساسی چارچوب پالیسی به شرح زیر بیان شده است:

الف: یک چارچوب تک پالیسی کمک های انسان دوستانه و توسعه ای رای برای بیجاشدگان و عودت کنندگان مدیریت می نماید.

ب: کمک های بشردوستانه باید به راه حل های دائمی بر اساس توسعه پایدار به زوترین فرصت ممکن انتقال یابد.
ج: ثبت نام 100 درصدی همه عودت کنندگان فاقد مدرک در نقاط عمده عبوری از مرز با ایران و پاکستان هرچه سریع تر ارائه شود.

د) کاهش هر نوع مانع در مسیر دستیابی به خدمات اساسی، از جمله اما نه تنها منحصر به خدمات آموزشی و بهداشتی، همچنان استفاده از اقدامات ارائه اسناد موقت، مانند اسناد مالکیت که مناسب باشد، باید به سرعت دنبال گردد.

ذ. دولت تسهیلات لازم خدماتی برای افرادی که مایل به انتقال و یا ایجاد دوباره تجارت (کسب و کار) در افغانستان اند، فراهم می کند.

ر. رویکرد "کل گرایانه" در جایی که ممکن باشد، در نظر گرفته شود. با توجه به منابع موجود، این رویکرد باید شامل مجامع میزبان در تعاریف واجد شرایط بودن برای کمک های انسان دوستانه و انکشافی باشد.

ز. بسته های مالی ارائه شده توسط سازمان های ملی و بین المللی و دولت های خارجی باید در سطوحی تنظیم شود که بتواند برای یک دوره توافق شده پایدار بماند. با در نظر داشت روش های مختلف موجود برای اریه کمک ها، بسته های مالی مساعدتی همچنین باید تا حد ممکن همسان گردد تا از نابرابری در برخورد ها جلوگیری شود.

س: مساعدت ها برای بیجاشدگان و عودت کنندگان را باید از حقوق قانونی فراهم شده برایشان و سرمایه گذاری بلند مدت به عنوان بخشی از برنامه نویسی توسعه ای بلند مدت دولت است، متمایز کرد.

ش: ایجاد استقرار پایدار عودت کننده گان و جوامع میزبان ابزار اصلی جذب بازگشت کنندگان و بیجاشدگان داخلی است. با توجه به محدودیت بودجوی، زمین و سایر منابع، همه گزینه ها از جمله تخصیص زمین، تثبیت زمین، کرایه و سایر شیوه ها برای حمایت از عودت کنندگان باید مورد بررسی قرار گیرد.

ص: تخصیص زمین یکی از عوامل محوری برای موفقیت راه حل های پایدار است. اما تخصیص زمین و ثبت نام مستفید شوندهگان فقط پس از شناسایی محلات مناسب و قابل دوام، مطابق به معیارهای فنی تاسیس شده؛ به شمول (الف) بررسی از وضعیت حقوقی زمین در نظر گرفته شده توسط اداره اراضی (فرآیند تصفیه)؛ (ب) زمین عاری از ماین و مواد منفجره ناشده باقی از جنگ (ت) تعیین معیارهای روشن و شفاف برای واجد شرایط بودن دسته های مختلف افراد مورد نظر. تخصیص زمین نیز باید توسط فرآیندهای دیگر با هدف افزایش امنیت مالکیت برای جمعیت عودت کننده و بیجاشده، و همچنین فقرای شهری، به همراه باشد. برای انجام این کار و رسیدگی به نیاز های خاص عودت کنندگان و بیجاشدگان داخلی دولت در جستجوی تنظیم قانون سند مالکیت می باشد.

ض: بیجاشدگان و عودت کنندگان ادغام یافته برای پیوستن به نهادهای نمایندگی محلی مانند شوراهای انکشافی محلی، شورای گذر و نواحی دیگر اشکال حکومت داری محلی، کمک خواهند شد. قانون شوراهای انکشافی محلی، مبنای حقوقی شمولیت عودت کنندگان و بیجاشدگان داخلی را در شوراهای انکشافی محلی و شوراهای گذر، جهت نمایندگی شان، فراهم می نماید.

III. نظارت و مدیریت تطبیق پالیسی:

19. دولت از طریق کابینه و شورای وزیران تطبیق این چارچوب پالیسی را به شرح ذیل مدیریت می نماید:

الف) کمیسیون عالی امور مهاجرت، با ریاست رئیس جمهور افغانستان، عالی ترین نهاد تعریف پالیسی ملی و حل و فصل مسایل مرتبط به پالیسی، تفسیر و به روز رسانی آن می باشد. سکرتریت این کمیسیون را وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان به عهده دارد.

ب) کمیته فرعی شورای وزیران در امور مهاجرت: رئیس اجراییه تلاش های پاسخ دهی کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت را برای بیجاشدگان داخلی و عودت کنندگان از طریق کمیته فرعی شورای وزیران در امور مهاجرت رهبری مینماید. این کمیته فرعی بدنه اصلی تصمیم گیری مسائل عملیاتی مربوط به بیجاشدگان و عودت کنندگان می باشد. سکرتریت این کمیته فرعی توسط وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان ارائه گردیده و تطبیق این چارچوب پالیسی را رهبری مینماید.

ج) کمیته اجرایی برای بیجاشدگان و عودت کنندگان (DIREC): کمک برای اجرایی شدن این پالیسی وظیفه اصلی کمیته اجرایی بیجاشدگی ها و عودت کنندگان (DIREC) میباشد که به طور مشترک توسط وزارت امور مهاجرین، دفتر ریاست اجراییه و دفتر هیئت معاونت سازمان ملل متحد در افغانستان (یوناما) ریاست میگردند. اعضای کمیته DIREC شامل نمایندگان تعیین شده از دفتر رئیس جمهور، دفتر ریاست اجراییه، وزارت امور مهاجرین، دفتر هیئت معاونت سازمان ملل متحد در افغانستان (یوناما)، شورای امنیت ملی، وزارت مالیه، وزارت خارجه، دفتر وزارت دولت برای مبارزه با حوادث و امور بشردوستانه، اداره اراضی، بانک جهانی، UNHCR، IOM و OCHA میباشد. کمیته اجرایی بیجاشدگان و عودت کنندگان (DIREC) در مورد مسائل مهم عودت کنندگان در کشور در هر دو هفته به کابینه، کمیسیون عالی امور مهاجرت و کمیته فرعی شورای وزیران گزارش دهی میکند. یک واحد هماهنگی و نظارت فعالیت های این کمیته (DIREC) را پشتیبانی و حمایت مینماید.

د) گروه های کاری DIREC: سه گروه کاری از جمله پالیسی، تخنیک و مالی فعالیت های DIREC را حمایت مینمایند. عضویت در گروه های کاری متفاوت و وابسته به مسائل مورد بحث خواهد بود.

i. **گروه حمایتی پالیسی:** گروه حمایتی پالیسی متشکل از نمایندگانی دفتر رئیس جمهور، دفتر ریاست اجراییه، وزارت امور مهاجرین، شورای امنیت ملی، وزارت های خارجه، عدلیه، مالیه، وزارت زنان، وزارت دولت برای مبارزه با حوادث و امور بشری، اداره اراضی، UNHCR، IOM و دفتر هماهنگی امور بشردوستانه سازمان ملل متحد OCHA میباشد. ریاست مشترک این گروه کاری را دفتر مشاور شورای امنیت ملی، وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان و UNHCR عهده دار اند. هدف گروه حمایتی پالیسی تولید نظریات پالیسی و ارائه توصیه ها به کمیته اجرایی بیجاشدگی ها و عودت کنندگان (DIREC) میباشد. گروه کاری مسئول ارائه یک دید کلی از خلاصه ای خلاقانه بین قوانین و دستورات، بر اساس الزامات عملکردی از وضعیت فعلی، و نیز تعریف اینکه پیش نویس پالیسی و توصیه های لازم قابل اعمال به کدام دسته از جمعیت، میباشد. این گروه کاری به کمیته اجرایی بیجاشدگی ها و عودت کنندگان (DIREC) تجزیه و تحلیل پالیسی پیرامون (خصوصیات فردی، روندها، پیش بینی، مسائل حساس) اطلاعات مربوط به مهاجرت و داده های جمع آوری شده توسط سازمان های ملی و بین المللی، ارائه مینماید.

ii. **گروه حمایتی تخنیک:** گروه حمایتی فنی متشکل از نمایندگان دفتر رئیس جمهور، دفتر ریاست اجراییه، وزارت امور مهاجرین، وزارت های مالیه، امور داخله، احیا و انکشاف دهات، کار، امور اجتماعی، شهدا و معلولین، شهرسازی و مسکن، معارف، صحت عامه، زراعت، آبیاری و مالداري، وزارت دولت برای مبارزه با حوادث و امور بشردوستانه، اداره مستقل ارگانهای محل، اداره ملی اراضی، CRIDA، UNAMA، UNHCR، IOM، UN-Habitat، OCHA و بانک جهانی میباشد. ریاست مشترک این گروه کاری را دفتر رئیس جمهور، وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان و اداره اراضی عهده دار اند. هدف گروه حمایتی فنی ارائه راهنمایی پیرامون استانداردهای فنی و ابزار لازم جهت استفاده برای اسکان مجدد در هر سه مرحله مهم می باشد. استانداردهای فنی و ابزار توصیه شده توسط گروه کاری تخنیک بر اساس تحقیق، تجزیه و تحلیل و تصورات وضعیت فعلی استوار میباشد.

iii. **گروه حمایتی مالی:** گروه حمایتی مالی متشکل از نمایندگان دفتر ریس جمهور، وزارت مالیه، وزارت امور مهاجرین، بانک جهانی، UNAMA و UNHCR میباشد. ریاست مشترک گروه کاری مالی را وزارت مالیه، وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان و بانک جهانی بعهده دارند. گروه کاری مالی فهرست منابع موجود را که ممکن برای پشتیبانی نیازهای فوری، میان مدت و دراز مدت در دسترس باشد آماده؛ شناسایی تصمیمات و اقدامات پالیسی مورد نیاز برای دسترسی به منابع؛ ترتیب میکانیزم معین برای کمیته اجرایی بیجاشدگی ها و عودت کنندگان DIREC تا گروه های کاری حمایتی پالیسی و فنی بتوانند هزینه طرح ها و محاسبه نیازهای کل مالی را با طبقه بندی مناسب برای برنامه ریزی بشردوستانه و توسعه مجدد و همچنین حمایت از طریق بودجه و یا در غیر آن، ارائه بدارند.

IV. ساحات عمده تمرکز:

20: پالیسی ملی بیجاشدگان داخلی و استراتیژی جامع عودت داوطلبانه استقرار مجدد دولت افغانستان از پالیسی ها و استراتیژی های کلیدی برای رهبری اقدامات دولت هستند. بر اساس توصیه های دریافت شده از پروسه مشورتی تاکنون، گروه های کاری بالای ساحات عمده ذیل جهت حمایت/محافظت، کمک و راه حل های پایدار به عودت کنندگان و بیجاشدگان داخلی تمرکز مینمایند:

الف: بازگشت تسهیل شده افغان های با مدرک از پاکستان در حال حاضر به طور موقت بدلیل زمستان از 16 ماه دسامبر 2016 وارد وقفه زمستانی گردیده است. وقفه زمستان الی ماه مارچ 2017 میباشد و تصور این است که روند بازگشت مجدداً راه اندازی خواهد شد. با این حال، تعداد کمی از افغان های فاقد مدرک ممکن در جریان وقفه زمستانی همچنان بر گردند. علاوه بر این، ممکن بازگشت پناهندگان از ایران ادامه یابد، اما تعداد آنها به اندازه کافی بزرگ نیست. یک بسته مساعدتی مالی پایدار برای همه دسته های عودت کننده مورد نیاز است.

ب: تجزیه و تحلیل خصوصیات اسکان فعلی عودت کنندگان، از جمله بهبود ثبت نام ورودی های جدید در مرزها یک نیاز مبرم میباشد. همچنین توسعه یک روش مشخص شناسایی عودت کنندگان و ادغام مجدد آنها در اجتماعات شان نیاز است. علاوه بر این، نیاز ارزیابی فنی تقاضا برای خدمات عامه با ایجاد میکانیسم ردیابی که در نهایت میتواند در شناسایی اسکان مجدد و بیجاشدگی ثانویه مردم کمک نماید.

ت: هماهنگی مساعدت های زمستانی بین نهادهای بشردوستانه و حکومت، روشن نمودن (و در بعضی موارد نیاز به تعریف) از نقش ها و مسئولیت های هر نهاد در تطبیق فعالیت های بشردوستانه و راه حل های پایدار، ایجاد ساختارهای نهادی در سطح محلی و ملی در مطابقت با پالیسی ها و قوانین، و اجرای برنامه های اضطراری و راه حل های دایمی. وزارت امور مهاجرین و وزارت دولت برای مبارزه با حوادث و امور بشری، برنامه ریزی مساعدت های زمستانی را طراحی نموده و در صورت تصویب توسط شورای وزیران این وزارت ها وارد عمل شده با سایر سازمان های بین المللی مربوطه برنامه مساعدت های زمستانی خود را هماهنگ خواهد نمود.

ث: سایر اولویت ها عبارتند از:

- i. بهبود ثبت نام و اسناد و مدارک همه عودت کنندگان از طریق ثبت نام دیجیتالی، دسترسی سریع، آسان و شفاف به تذکره، پذیرش اسناد جایگزین برای دسترسی سریع کودکان بازگشته به وطن به موسسات آموزشی، ترویج ثبت تولد، شناس نامه الکترونیکی و غیره
- ii. پرداختن به تخصیص زمین و امنیت مالکیت از طریق معیارهای مناسب انتخاب سایت ها، اعمال معیارهای روشن/اولویت بندی واجد شرایط بودن برای گروه های مورد هدف، امنیت حق تصرف زمین، قانون گواهینامه تصرف، ارتقاء ساحات غیر پلانی در زمین های بدون منازعه، گزینه های مسکن اجتماعی قابل استطاعت، اقامت گاه های انتقالی، انتقال رسمی اسناد زمین و گسترش ارائه خدمات به این مناطق.
- iii. دسترسی به آموزش و نمایندگی در ساختارهای تصمیم گیری محلی:

i. دسترسی به تعلیم و تربیت برای متعلمین عودت کننده از طریق پذیرش اسناد جایگزین جهت پذیرش سریع در مکاتب، حذف هزینه ها برای صدور گواهینامه مدارک تحصیلی، ثبت نام مکاتب پناهندگان در پاکستان و ایران، به رسمیت شناختن اعتبار معلمان عودت کننده/استادان، و غیره

ii. افزایش نمایندگی عودت کنندگان در ساختارهای تصمیم گیری محلی از طریق تخصیص یک فیصدی ثابت در شوراهای انکشافی شهری و ساحات غیررسمی با تعداد بالای بیجاشدگان داخلی/عودت کنندگان، ارائه یک مبنای حقوقی برای نمایندگی بهتر عودت کنندگان تازه وارد/بیجاشدگان داخلی در شورا های انکشافی قریه/گذر، حصول اطمینان از اینکه بیجاشدگان داخلی/عودت کنندگان بخشی از ساختار شهری و هیئت مشاورتی شهرداری، حق دسترسی به اطلاعات و خدمات برای همه شهروندان، از جمله و به خصوص به بیجاشدگان داخلی/عودت کنندگان.

ح: بهبود دسترسی عودت کنندگان به معیشت و مشاغل از طریق میانی اجتماعی و اقتصادی، ارزیابی بازار، نقشه برداری نهادی، طرح و اقدامات شغل مناسب برای صلح، دسترسی به بازارهای کار و یک محیط مساعد برای امرار معیشت در مناطق میزبان/عودت کنندگان.

v. نظارت، پیشنهادات شهروندان و گزارش دهی

21: دولت یک تشکل نظارتی میان سازمانی را تحت رهبری کمیته اجرایی بیجاشدگان و عودت کنندگان (DIREC) به هدف جمع آوری اطلاعات از برنامه های اسکان مجدد عودت کنندگان ایجاد می نماید. این کمیته صلاحیت نهایی بر دقت و صحت اطلاعات را خواهد داشت.

22: وزارت امور مهاجرین مسئول ضبط اطلاعات از پیشرفت تلاش های بشری خواهد بود. این وزارت گزارش پیشرفت ها را در هر دو هفته یک بار به کمیته اجرایی بیجاشدگی ها و عودت کنندگان (DIREC) فراهم می کند.

vi. بازنگری چارچوب پالیسی

23: هر سه گروه کاری حمایتی به طور منظم جمع آوری، تدوین و تحلیل داده ها اجرایی درست در ساحات مربوطه خود را جهت بررسی آنچه تغییرات در چارچوب پالیسی مورد نیاز است، ارائه مینمایند. اصلاحات لازم توسط کمیته اجرایی بیجاشدگی ها و عودت کنندگان (DIREC) بعد از مشورت با کابینه در چارچوب پالیسی به معرفی گذاشته میشود.

24: این چارچوب پالیسی پس از تصویب توسط کابینه اجرایی خواهد شد. این پالیسی به منظور حمایت بهتر از عودت کنندگان و بیجاشدگان داخلی در سال 2018 در صورت لزوم مورد بازنگری قرار میگیرد.

25: پس از تصویب پالیسی توسط کابینه، یک برنامه عمل جهت توافق برای تطبیق این پالیسی توسعه می یابد.